

DEFENSIESTAF

CONFIDENTIEEL

Clas

Zonder de bijlage(n)
ONGECLASSIFICEERD

's-Gravenhage, 13 DEC. 1979

PLEIN 4
's-GRAVENHAGE
TELEFOON 722722

AANGEBODEN AAN:

*de Chef Marine staf
de Chef Landmacht staf
de Chef Luchtmacht staf
ADV*

*Interw:
CDS
DDS
Chef kabinet
H Sids
Archief.*

Nummer : *79-200/19513*
Bijlage(n) : *EEN*
Onderwerp : *studie coördinatie
Inlichtingen en veiligheid.*

Referte(n) : *Verlag 1121^e COCSB
para 2.7.*

Met het verzoek de behandeling te willen overnemen.

Met het verzoek om commentaar vóór: _____

Onder aantekening dat, indien ik geen commentaar van U verneem

vóór _____, aangenomen mag worden, dat U met het gestelde accoord gaat.

Onder aantekening, dat deze aangelegenheid onderwerp van bespreking zal zijn in de vergadering van *het COCSB op 17 december 1979*

Ingevolge Uw mondeling/telefonisch/schriftelijk verzoek van: _____

Actie officier is *Kol. H.F. Enkelas* (tel. nr. *2046*)

Ter kennisneming.

Ter aanhouding.

Met verzoek om spoedige terugzending.

Met dank voor de inzage.

Met dank voor de toezending.

ARCHIEF
1 APR. 1980

LANDMACHTSTAF
Zaak nr. *1359/12/cont*
AVL 20 DEC. 1979
23.24
Code nr. *23.16.5*

De Chef Defensiestaf,
v/d *de Chef kabinet*

[Handwritten signature]

= Voor U van toepassing.

CONFIDENTIEEL

Bijl 1359/k/cont

STUDIE COORDINATIE INLICHTINGEN EN VEILIGHEID

opgesteld door het Interservice Comité Inlichtingen voor
het Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers

INLEIDING

DOEL

1. Het analyseren van mogelijkheden tot coördinatie binnen defensie op inlichtingen- en veiligheidsgebied die daar departementaal en interdepartementaal voor in aanmerking komen, teneinde - waar nodig - aanbevelingen te doen voor het optimaliseren van de coördinatie.

UITGANGSPUNTEN

2. Uitgegaan wordt van de bestaande structuur, waarbij naast drie zelfstandige militaire inlichtingendiensten, afdelingen inlichtingen/veiligheid bij de krijgsmachtdelen en een sectie inlichtingen bij de defensiestaf bestaan, als staforgaan.

3. In deze structuur dienen organisatie, taak en werkwijze een optimaal functioneren, zowel in vredes- en crisis- als oorlogstijd mogelijk te maken.

BESTAANDE

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 2 -

BESTAANDE TOESTAND

ALGEMEEN

4. Ingevolge KB nr. 437 van 5 aug 1972 bestaan in Nederland de volgende inlichtingen- en veiligheidsdiensten:

a. de Binnenlandse veiligheidsdienst (BVD);

b. de militaire inlichtingendiensten, t.w.:

(1) de inlichtingendienst van de Koninklijke Marine
(MARID);

(2) de inlichtingendienst van de Koninklijke Landmacht
(LAMID);

(3) de inlichtingendienst van de Koninklijke Luchtmacht
(LUID);

c. de Inlichtingendienst Buitenland (IDB).

5. De drie militaire inlichtingendiensten zijn belast met het inwinnen van gegevens, benodigd voor een juiste opbouw en doeltreffend gebruik van de krijgsmacht en voor het treffen van

maatregelen ter

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 3 -

maatregelen ter beveiliging van de krijgsmacht en ter bevordering van een juist verloop van mobilisatie en concentratie van de strijdkrachten. Zij zijn werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie, die nadere voorschriften kan geven omtrent organisatie, werkwijze en beheer van de militaire inlichtingendiensten.

6. De staforganen inlichtingen/veiligheid zijn o.m. belast met het evalueren en verwerken van de verkregen gegevens en het rapporteren van inlichtingen aan die autoriteiten, voor wie zulks ter bepaling van hun beleid of anderszins noodzakelijk is.

INTERDEPARTEMENTALE COORDINATIE

7. De (interdepartementale) coördinatie van de werkzaamheden van de Nederlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten wordt uitgevoerd door de Coördinator voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, die op gemeenschappelijke voordracht van de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken en van de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie wordt benoemd.

In deze (algemene) functie is de Coördinator verantwoording verschuldigd aan de Minister-President tevens Minister van Algemene zaken.

8. Interdepartementaal

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 4 -

8. Interdepartementaal zijn op inlichtingen- en veiligheidsgebied twee organen werkzaam nl. de Ministeriële Commissie Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (MICIV) en het Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN).

- a. De MICIV bestaat uit de Ministers van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken en van Defensie als leden van de commissie onder voorzitterschap van de Minister-President tevens Minister van Algemene Zaken. Vaste ambtelijke medewerkers, die deelnemen aan het overleg in de MICIV zijn de Coördinator, alle hoofden van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten en een ambtenaar, respectievelijk van het Ministerie van Buitenlandse zaken, van Defensie, (2e plv SG) en van Justitie. De MICIV is als hoogste beleidsorgaan belast met het algemene beleid en de coördinatie van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

- b. Het CVIN bestaat uit de hoofden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en een ambtenaar van het Ministerie van Buitenlandse Zaken als leden, onder voorzitterschap van de Coördinator. H-SIDS kan als waarnemer CVIN-vergaderingen bijwonen. De taak van het CVIN is ingevolge de Instellingsbeschikking van 8 mei 1957:

(1) de Regering

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 5 -

- (1) de Regering ten dienste van haar gezamenlijk beleid, door tussenkomst van het CVCS, te voorzien van samenvattende inlichtingenrapporten en appreciaties van de toestand, waarin de militaire-, politieke- en binnenlandse veiligheid- en mogelijk andere aspecten worden belicht;

- (2) het op meest doelmatige wijze verdelen van de taken voortvloeiende uit van de Regering ontvangen instructies of CVCS-vragen, over de in het CVIN vertegenwoordigde instanties, o.a. ten aanzien van het verzamelen, evalúeren en verspreiden van inlichtingen.
Daarnaast is het CVIN bedoeld als adviesorgaan in tijden van spanning en in oorlogstijd ten behoeve van "Overlegorgaan" en Kabinet.
Bovendien is het CVIN belast met de ambtelijke voorbereiding van de vergaderingen van de MICIV, waartoe het Comité naar behoefte wordt aangevuld met de vaste ambtelijke medewerkers van de Ministeries van Defensie (2e Plv SG) en van Justitie.

DEPARTEMENTALE COORDINATIE

9. Met de (departementale) coördinatie van de militaire inlichtingendiensten is eveneens belast de Coördinator voor de

Inlichtingen- en

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 6 -

Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten, ingevolge een interdepartementale instructie van 13-2-1956.

Volgens deze instructie is de functie van de Coördinator als departementale coördinator binnen defensie een militaire functie, waarin de Coördinator verantwoording schuldig is aan de Minister van Defensie.

10. De coördinatie van taken en werkwijze van de staforganen wordt ten aanzien van inlichtingenaspecten uitgevoerd door het Interservice Comité Inlichtingen (ICI). Dit Comité wordt gevormd door de hoofden van de afdn inlichtingen/veiligheid van de krijgsmachtdelen onder voorzitterschap van Hoofd Sie Inlichtingen Defensiestaf (H-SIDS). Als zodanig ressorteert het ICI onder en werkt ten behoeve van het Comité Chefs van Staven/Bevelhebbers (COCSB).

BESCHOUWING

MOGELIJKE PROBLEEMGEBIEDEN

11. De "Militaire functie" instructie van de Coördinator dateert uit een tijd, waarin nog geen sprake was van een defensiestaf. In deze situatie speelde het COM II een belangrijke rol; dit orgaan van het Comité Verenigde Chefs van Sta-

ven werd bijvoorbeeld

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 7 -

ven werd bijvoorbeeld in de considerans van de instellingsbeschikking van het CVIN genoemd als een noodzakelijk comité naast het CVIN. De Coördinator is er ook altijd van uitgegaan dat de coördinatie in het organisatorisch vlak, met name m.b.t. de interne defensieproblemen en de beleidsvoorbereiding in het COM II geschiedde. In de praktijk gebeurde dat ook. Immers alle COM II leden + voorzitter waren Inl Dienst Hoofden en daarmee ook lid van de inl gemeenschap als genoemd in het Inl KB. Als er moeilijkheden waren kon men zich tot de Coördinator wenden. Deze situatie was dus in feite voor een ieder acceptabel.

12. De moeilijkheden ontstonden pas, nadat de reorganisatie van de topstructuur had plaatsgevonden. Comité II werd opgeheven en daarvoor in de plaats werd het Interservice Comité Inl (ICI) geïnitieerd. De LtKol Stafofficier Inl (tevens secretaris COM II) werd in status verhoogd tot kolonel en aan hem werden twee specialisten toegevoegd. Net als in de VCS situatie werd het nieuwe inl element echter in de organisatie als een ondergeschikte sectie onder het Afd Hfd operatiën gelaten. Het H-SIDS werd voorzitter van het ICI en als secretaris werd één van zijn medewerkers aangewezen. De consequenties van deze "gedaantewisseling" werden echter niet geheel overzien en er ontstonden een aantal knelpunten:

a. de coördinatie

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 8 -

- a. De coördinatie op veiligheidsgebied.
- b. De onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten.
- c. Ambtelijke voorbereiding van defensie standpunt.
- d. Vertegenwoordiging naar buiten.

DE COORDINATIE OP VEILIGHEIDSGBIED

13. Uit de instellingsbeschikking van het ICI blijkt dat dit Comité verantwoordelijk is voor de coördinatie van inlichtingenaangelegenheden. Het coördineren van veiligheidsaangelegenheden behoort dus niet tot de taak van dit comité. De verantwoordelijkheid voor deze coördinatie bleef bij de SG, vanwege de evt politieke consequenties. Hieromtrent is veel verwarring ontstaan, vnl omdat geen onderscheid werd gemaakt tussen de contra Inl taak en de (militaire) veiligheidsfunctie. Pogingen om te komen tot een Interservice Comité Veiligheid (ICV) mislukten omdat geen duidelijk onderscheid gemaakt kon worden tussen het "diensten"-aspect en het "afdelingen"-aspect.

14. Er bestaat nl

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 9 -

14. Er bestaat nl een wezenlijk verschil tussen contra-inlichtingen en veiligheid; het eerste aspect is offensief ingesteld en betreft het inwinnen van gegevens, benodigd voor het treffen van maatregelen ter beveiliging van de eigen strijdkrachten tegen spionage, sabotage en subversieve activiteiten van vijandelijke diensten en groeperingen. Hier is dus sprake van een in het Inl KB omschreven taak, m.a.w. een Inl Dienstactiviteit.

15. Naast deze (contra Inl) taak van de diensten bestaat er ook een staf verantwoordelijkheid voor het treffen van maatregelen, nodig voor de veiligheid van personeel, materieel en (geclassificeerde) gegevens. Dit is een defensieve taak, die veel coördinatie behoeft teneinde ook ten aanzien van de veiligheidssituatie bij de krijgsmacht een zekere eenheid te verkrijgen.

16. De onoverzichtelijkheid van deze toestand wordt ook nog vergroot door het feit dat de hoofden van de afdelingen Inlichtingen en Veiligheid van de krijgsmachtdeelstaven taken hebben zowel op Inlichtingen- als Veiligheidsgebied. Op het centrale niveau echter zijn deze taken niet in één hand, omdat de Inlichtingentaken in de operationele zuil (Defensiestaf) zijn ondergebracht en de Veiligheidstaken een verantwoorde-

lijk van de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 10 -

lijk van de Secretaris-Generaal (2e plv SG) zijn gebleven. De reorganisatie van de topstructuur, met onder meer de instelling van de Directoraten-Generaal, brengt met zich mee een uitbreiding van de Veiligheidstaak. Hierbij dient onder meer te worden gedacht aan:

- Veiligheidszaken op automatiseringsgebied;
- Toegangsregeling Ministerie en rechtstreeks onder Defensie resorterende objecten;
- Veiligheidsmaatregelen, -procedures en rapportages.

Er werd echter niet voorzien in een orgaan dat hiervoor de werkzaamheden kan verrichten. Momenteel worden een deel van deze werkzaamheden, ten behoeve van de 2e plv. SG, verricht door de Sectie Veiligheid van de Landmachtstaf.

In het kader van de studie dient nu te worden gezien hoe het hierboven genoemde "afdelingen"-aspect (Veiligheid) gecoördineerd zou kunnen worden. Hiermee kan worden belast:

a. 2e plv. SG;

b. de Coördinator;

c. Hoofd Inlichtingen/

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 11 -

c. Hoofd Inlichtingen/Veiligheid op centraal niveau.

17. 2e plv. SG. Door de plaats van deze functionaris in de organisatie van het ministerie wordt een goede coördinatie met de verschillende zuilen van het centrale apparaat bevorderd en is een zekere continuïteit gewaarborgd.

Ook is het een voordeel dat dezelfde functionaris eventueel politiek gevoelige zaken behandelt.

Een nadeel is bij deze optie dat een tweede interservice comité moet worden ingesteld om veiligheidszaken te coördineren. Dit maakt extra coördinatie tussen dit Comité Veiligheid en het reeds bestaande I.C.I. noodzakelijk, temeer waar het I.C.I. blijkens de instellingsbeschikking, overigens terecht, ook al is belast met de coördinatie van aan inlichtingen gerelateerde veiligheidsaspecten.

18. De coördinator. Zoals eerder gesteld is de coördinatie van veiligheidszaken en de beleidsvoorbereiding op dit gebied een stafverantwoordelijkheid. De Coördinator naast zijn coördinerende functie op het "diensten"-gebied, ook te belasten met de coördinatie op "afdelingen"-gebied, vereist dat hij als staffunctionaris van defensie moet worden aangemerkt. Gelet op de positie van de Coördinator als functionaris rechtstreeks onder de Minister-President/Minister van Algemene Zaken, wordt deze optie als niet uitvoerbaar aangemerkt.

19. Hoofd Inlichtingen

CONFIDENTIEEL

- 12 -

19. Hoofd Inlichtingen en Veiligheid op Centraal niveau. Indien coördinatie van stafaangelegenheden zowel van inlichtingen- als van veiligheidszaken zou worden opgedragen aan deze functionaris komt de behoefte aan twee interservicecomité te vervallen.

Door de vorming van een staforgaan Inlichtingen- en Veiligheid op centraal niveau wordt een vergelijkbare structuur verkregen als bij de staven van de krijgsmachtdelen. Dit staforgaan zal de taken van de Sie inlichtingen van de defensiestaf moeten vervullen en tevens op veiligheidsgebied de andere zuilen van het centrale niveau dienen te verzorgen.

Het voordeel van een staforgaan inlichtingen en veiligheid op centraal niveau is dat belangrijke defensie- en veiligheidszaken, die momenteel nog onvoldoende kunnen worden opgezet, gecoördineerd kunnen worden aangepakt. De vorming van een staforgaan inlichtingen en veiligheid op centraal niveau betekent niet dat de contra-inlichtingenzaken, die veelal sensitieve en/of politieke aspecten hebben, ook door deze afd moeten worden behandeld. Voor contra-inlichtingenzaken van de militaire inlichtingendiensten kan de voorheen en ook momenteel geldende procedure (mil inlichtingendienst - SG - MINDEF) worden gehandhaafd.

20. Concluderend is

CONFIDENTIEEL

- 13 -

20. Concluderend is i.p.v. de huidige Sectie Inlichtingen Defensiestaf een staforgaan inlichtingen/veiligheid op het centrale niveau gewenst, teneinde de inlichtingen- en veiligheidszaken ten opzichte van alle zuilen te kunnen uitvoeren. Hoewel de taken van dit Staforgaan op veiligheidsgebied een duidelijke relatie hebben met de beveiligingsverantwoordelijkheden van de Secretaris-Generaal, wordt mede in verband met de relevantie op inlichtingengebied, het juist geacht dit staforgaan als een zelfstandige afdeling Inlichtingen- en Veiligheid bij de Defensiestaf, als de operationele zuil van het centrale apparaat, onder te brengen. Aangetekend wordt dat de vorming zo'n staforgaan inl en veiligheid op centraal niveau een aanpassing vereist van de huidige structuur en personeelsbezetting, aangezien de werkzaamheden niet door de bestaande Sectie Inlichtingen Defensiestaf kunnen worden vervuld.

DE ONDERLINGE COORDINATIE TUSSEN DE MILITAIRE INLICHTINGEN-
DIENSTEN.

21. De onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingen diensten dient te geschieden door een functionaris die lid is van de inlichtingen gemeenschap als genoemd in KB 437

van 5 augustus 1972.

CONFIDENTIEEL

van 5 augustus 1972. Het "behoren tot de inlichtingen gemeenschap" is namelijk essentieel om zijn taak op dit terrein volledig en goed te kunnen uitvoeren.

Immers zolang dit niet het geval is, blijft hij op bepaalde terreinen voor de andere gesprekspartners een buitenstaander en kan hij derhalve ook nimmer volledig op de hoogte worden gebracht. Met betrekking tot bepaalde aspecten zal dit terecht geschieden, maar de functionaris mist zelf de mogelijkheid om te kunnen beoordelen of dit altijd het geval is. Wat hem wel en niet bereikt kan hij niet beoordelen. Bij de huidige structuur staat het ICI onder voorzitterschap van H-SIDS (als enige Inlichtingen functionaris niet genoemd in K.B.) en zou de onderlinge coördinatie tussen de mil. inlichtingendiensten derhalve de laatste drie jaren hebben moeten geschieden door de Coördinator in zijn militaire functie. Deze functionaris is er echter altijd van uitgegaan dat de diensthoofden, gelet op hun taak en verantwoordelijkheden ingevolge het KB, in staat waren de benodigde onderlinge coördinatie te initieren, en - indien er problemen zouden ontstaan - de Coördinator naar behoefte konden inschakelen. Naar zijn opvatting geschiedde in het verleden de coördinatie in het organisatorische vlak, met name de interne defensieproblemen en de beleidsvoorbereiding, in het COM II. Dit was mogelijk omdat het COM II bestond uit de hoof-

-den van de

CONFIDENTIEEL

- 15 -

den van de militaire inlichtingendiensten onder voorzitterschap van het oudste diensthoofd.

22. Indien wordt aangenomen dat in beginsel de departementale coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten binnen defensie behoort te geschieden en de militaire functie van de coördinator als niet meer passend bij de huidige structuur wordt beschouwd, dient te worden onderzocht in hoeverre de vereiste onderlinge coördinatie binnen die structuur kan worden uitgevoerd.

23. De krijgsmacht inlichtingendiensten hebben, zowel op inlichtingen- als op contra-inlichtingengebied een offensieve taak, namelijk het inwinnen van gegevens. Bij de uitvoering van die taak hebben de militaire inlichtingendiensten veel raakvlakken met de civiele diensten: IDB en BVD. Voor een goede uitvoering van zijn taak zal een Defensie coördinator derhalve voldoende inzicht moeten hebben in de werkwijze van zowel de militaire- als de civiele diensten. Dit kan hij alleen verkrijgen indien hij ook door de civiele diensten als behorend tot de Inlichtingen gemeenschap wordt geaccepteerd, hetgeen alleen verzekerd is indien hij in het K.B. wordt genoemd. Deze Defensie coördinator zou kunnen zijn:

a. H-SIDS.

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 16 -

- a. H-SIDS. Voordeel zou zijn dat het ICI de oorspronkelijkke rol van het COM II m.b.t. de coördinatie van de militaire inlichtingendiensten zou kunnen vervullen. Een nadeel is dat - zolang de hoofden van de militaire inlichtingendiensten volledig verantwoordelijk blijven voor hun eigen diensten - er een extra schakel wordt gecreëerd tussen de Coördinator en de hoofden van de civiele diensten enerzijds en de hoofden van de militaire diensten anderzijds. Tevens vereist dit een wijziging van het KB. Bovendien wordt het door twee leden van het I.C.I. (KM en KL) als een nadeel gezien dat H-SIDS in dit geval feitelijk zal kunnen gaan optreden als hoofd van de drie militaire inlichtingen diensten.
- b. Oudste hoofd mil inl dienst. Dit houdt in dat het voorzitterschap van het ICI niet meer kan worden vervuld door H-SIDS, maar dat het oudst in functie zijnde Hoofd van de militaire inlichtingendiensten wordt aangewezen als voorzitter. Hoewel als voordelen o.m. kunnen worden genoemd dat het KB geen wijziging behoeft en de positie van de Hfdn mil inl diensten niet wordt aangetast, is deze mogelijkheid, gelet op de positie van H-SIDS als vertegenwoordiger van de CDS binnen het Comité , ongewenst.

24. Indien de in

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 17 -

24. Indien de in punt 23a genoemde mogelijkheid niet gewenst wordt, kan de coördinatie van de militaire inlichtingen diensten ook in de huidige structuur worden uitgevoerd door de Coördinator in zijn militaire functie.

De Coördinator zal zich hierbij moeten realiseren dat het ICI niet de rol van het voormalig COM II t.a.v. de coördinatie v.d. militaire inlichtingen diensten kan vervullen.

AMBTELIJKE VOORBEREIDING VAN DEFENSIESTANDPUNTEN

25. De ambtelijke voorbereiding van ministeriële standpunten is een stafaangelegenheid en zal gewoonlijk geschieden door het coördineren van de inbreng op inlichtingen- en veiligheidsgebied. Na goedkeuring van het geformuleerde ontwerpstandpunt in de betrokken beleidscomité's (COCSB/DR) of door de Secretaris-Generaal is de defensievertegenwoordiger, die het standpunt moet uitdragen bij interdepartementaal of internationaal overleg, hieraan gehouden.

26. Bij de discussie over de coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten is herhaaldelijk het lidmaatschap van H-SIDS van het CVIN ter sprake geweest. Bij de uitvoering van de taak van het CVIN: de evaluatie van de door de in- en veiligheidsdiensten verworven gegevens en het rapporteren van

inlichtingen aan de

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 18 -

inlichtingen aan de Regering, door tussenkomst van het CVCS is echter een defensiestandpunt nimmer aan de orde. De hoofden van de militaire diensten hebben een inbreng als onafhankelijke diensthoofden en zijn dan ook als zodanig als lid van het CVIN benoemd (en niet als drie vertegenwoordigers van het Ministerie van Defensie). Dit in tegenstelling tot het lid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, benoemd als "vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken" o.m. om de politieke aspecten bij evaluatie en rapportage tot uiting te doen komen.

27. Het CVIN is ook het ambtelijk voorportaal van de MICIV. Bij de beleidsvoorbereiding voor MICIV vergaderingen wordt het CVIN uitgebreid met de vaste ambtelijke medewerkers van de diverse ministeries, die de vergadering van de MICIV bijwonen. Als een defensiestandpunt bij deze ambtelijke voorbereiding tot uiting moet komen, dient dit door een hoofdamtenaar van het Ministerie van Defensie te worden ingebracht. Hiervoor is de 2e Plv SG aangewezen. (Zie Notulen VCS 1008 d.d. 11-10-76). Ook bij de ambtelijke voorbereiding van MICIV vergaderingen nemen de drie hoofden militaire inlichtingendiensten aan de discussie deel als diensthoofden en niet als defensievertegenwoordigers, aangezien hun belangen hier in het geding zijn. Indien de wens zou bestaan om H-SIDS

als lid van het

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 19 -

als lid van het CVIN en tevens vaste ambtelijke medewerker van het MICIV aan te wijzen zou dit er toe leiden dat van Defensie vijf resp. zes personen aanwezig zouden zijn n.l. MINDEF, 2e Plv SG, 3 Hoofden mil inl diensten en H-SIDS. Dit grote aantal zou alleen tot meer acceptabel kunnen worden teruggebracht indien H-SIDS als defensie coördinator zou worden aangewezen en derhalve namens de 3 hoofden zou kunnen optreden. Dit betekent een stap op de weg naar de integratie van de militaire inl diensten. In de huidige structuur zou het niet juist zijn als in het MICIV één of meer hoofden van de drie militaire inlichtingendiensten zouden ontbreken, die ingevolge de constituerende vergadering van de MICIV ook in die kwaliteit als vaste ambtelijke deelnemers zijn aangewezen, onafhankelijk van een aan te wijzen "ambtenaar van het ministerie van defensie".

VERTEGENWOORDING NAAR BUITEN

28. In de oude Comité II situatie was het oudst aanwezige diensthoofd tevens de vertegenwoordiger van MOD Neth, cq delegatieleider bij MC-conferenties en internationale vergaderingen zoals de jaarlijkse SHAPE Intell Conference. Na de instelling van de Defensiestaf werd H-SIDS aangewezen als delegatielei-

-der en als

CONFIDENTIEEL

CONFIDENTIEEL

- 20 -

der en als zodanig treedt hij op in de MC IWG Steering Committee en in de Heads of Delegation Conferences. In beide fora bevindt hij zich in gezelschap van de inlichtingen autoriteiten van de overige NAVO landen (vnl vlag- en opperofficieren). Nederland neemt daar duidelijk een uitzonderingspositie in, immers H-SIDS is niet de Nederlandse inlichtingen autoriteit, maar een (ondergeschikt) sectiehoofd van de Defensiestaf.

29. Aanwijzing van de Coördinator in zijn militaire functie lijkt een betere mogelijkheid. Het betreft hier immers een opperofficier, die ook qualitate qua geschikt is om namens de Minister naar buiten op te treden. De consequentie hiervan is wel dat hij zich veel meer met de militaire inl zaken zal moeten bezig houden. Gevreesd wordt dat hem de tijd zal ontbreken om deze extra taak op zich te nemen. Teneinde de situatie toch te verbeteren dient H-SIDS voor deze naar buiten optredende functie op voldoende niveau in de organisatie te worden ingepast.

E.e.a. zou kunnen geschieden door hem te belasten met de leiding van het in punt 19 genoemde staforgaan op centraal niveau.

SAMENVATTING

CONFIDENTIEEL

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

30. Bij het analyseren van de mogelijkheden tot coördinatie werden vier probleemgebieden onderkend t.w.:

- a. Coördinatie op veiligheidsgebied.
- b. Onderlinge coördinatie tussen de militaire inlichtingendiensten.
- c. Ambtelijke voorbereiding van defensie standpunten.
- d. Vertegenwoordiging naar buiten.

31. De coördinatie op veiligheidsgebied kan worden verbeterd door de vorming van een zelfstandige afdeling Inlichtingen en Veiligheid bij de Defensiestaf. Hiervoor zal een organisatie wijziging en personeelsuitbreiding noodzakelijk zijn. Indien het hoofd van deze afdeling tevens zou worden belast met de vertegenwoordiging naar buiten, zou hiermee ook een bevredigende oplossing voor dat probleemgebied zijn bereikt.

32. Binnen de huidige structuur, waarbij sprake is van 3 zelfstandige militaire inlichtingendiensten en 3 afdelingen

Inl/Veil bij de

CONFIDENTIEEL

- 22 -

Inl/Veil bij de krijgsmachtdeelstaven naast een onderschikte sectie Inlichtingen binnen de Defensiestaf, is geen voor allen aanvaardbare regeling mogelijk gebleken voor de probleemgebieden genoemd onder 30 b en 30 c.

33. In hoeverre een integratie van de drie militaire inlichtingendiensten een bevredigende oplossing zou kunnen zijn werd niet nader onderzocht, aangezien dit buiten het kader van de opdracht viel. Uitgaande van het blijven bestaan van de 3 zelfstandige mil diensten kan volgens de helft van de leden in het ICI (DS en KLu) zowel de onderlinge coördinatie van de diensten als de vertegenwoordiging van de drie hoofden van de militaire inlichtingen diensten bij de ambtelijke voorbereiding defensiestandpunten in CVIN en MICIV worden opgedragen aan H-SIDS. Het nadeel van een extra schakel wordt geaccepteerd en het KB moet worden aangepast. De andere leden (KM en KL) achten het handhaven van de Coördinator in zijn militaire functie ook in de huidige topstructuur nog steeds passend en gewenst. Tevens achten zij het handhaven van de 2e Plv SG in zijn hoedanigheid als ambtelijke medewerker voor Defensie in het MICIV gewenst.

34. Aanbevelingen

CONFIDENTIEEL

34. Aanbevelingen:

- a. In principe instemmen met de wenselijkheid van het instellen van een zelfstandige afdeling Inlichtingen en Veiligheid binnen de Defensiestaf die tevens de taken van de Sectie Inlichtingen Defensiestaf moet vervullen, waarbij een organisatiewijziging van de huidige structuur en personeelsuitbreiding wordt geaccepteerd.

- b. Te beslissen of de onderlinge coördinatie van de drie militaire inlichtingen diensten dient te worden opgedragen aan H-SIDS dan wel dat de Coördinator in zijn militaire functie dient te worden gehandhaafd.